

Số: 187/TTDVKTNN
V/v hướng dẫn xử lý vệ sinh đồng ruộng,
diệt chuột, ốc bươu vàng và phòng
ngừa dịch hại chuyên vụ

Uông Bí, ngày 03 tháng 11 năm 2023

Kính gửi: UBND các phường, xã.

Vụ Mùa năm 2023 tình hình sâu, bệnh hại có nhiều diễn biến phức tạp, một số sâu hại gỏi lúa liên tục nên người nông dân gặp nhiều khó khăn trong công tác phòng trừ, ảnh hưởng nhiều tới năng suất và chất lượng cây trồng. Với điều kiện thời tiết như hiện nay các đối tượng dịch hại chính trên cây lúa như: Sâu cuốn lá nhỏ, Sâu đục thân 2 chấm, Rầy nâu- rầy lưng trắng, bệnh khô vằn, bệnh đạo ôn, chuột, ốc bươu vàng,...có nguy cơ tiềm ẩn phát sinh phát triển lây lan, gây hại mạnh sang vụ Đông Xuân năm 2023-2024 nếu không có biện pháp xử lý toàn diện và hiệu quả.

Để ngăn ngừa và hạn chế sự phát tán của các đối tượng dịch hại sang vụ Đông Xuân năm 2023-2024, giúp tăng độ phì cho đất, giảm các chất độc hại trong đất làm ảnh hưởng không tốt đến sự sinh trưởng phát triển của cây trồng, Trung tâm Dịch vụ kỹ thuật nông nghiệp thành phố Uông Bí hướng dẫn công tác vệ sinh đồng ruộng diệt chuột, ốc bươu vàng và phòng ngừa dịch hại chuyên vụ như sau:

1. Vệ sinh đồng ruộng sau khi thu hoạch lúa vụ mùa 2023.
 - Tiến hành cày ải lật gốc rạ phơi ải hoặc làm đầm giữ nước ngâm ruộng, tuyệt đối không để lúa chết tồn tại trên đồng ruộng, kết hợp bón từ 15-20kg vôi/sào.
 - Thu gom và xử lý triệt để tàn dư cây trồng sau thu hoạch.
 - Làm sạch cỏ bờ ruộng, bờ mương, gò đồng, mương máng,...để hạn chế nguồn sâu, bệnh.
2. Thực hiện gieo cấy theo đúng lịch thời vụ và gieo cấy tập trung nhằm tăng năng suất và hạn chế dịch hại.
3. Phát động nhân dân diệt ốc bươu vàng bằng các biện pháp thủ công, sinh học, hóa học ngay từ đầu vụ.

4. Hướng dẫn các biện pháp diệt chuột

❖ **Các thời điểm diệt chuột**

- Giai đoạn chuyển tiếp giữa các vụ sản xuất (khi đồng trống) tốt nhất là thời kỳ đổ ải, làm đất: đây là thời điểm diệt chuột có kết quả cao vì trên đồng ruộng chưa có lúa hoặc ít cây trồng, chuột thiếu thức ăn và thường tập trung lên các bờ, gò cao để tránh nước. Thời điểm này nên sử dụng biện pháp đánh bả thuốc đồng loạt.

- Giai đoạn từ đầu vụ đến giữa vụ sản xuất: đối với cây lúa sử dụng các biện pháp phòng chống vào trước thời kỳ làm đồng. Ở thời kỳ này biện pháp đào hang, bắt chuột có hiệu quả cao vì chuột cái đẻ - nuôi con.

Ngoài ra, tại những nơi bị chuột gây hại nặng có thể kết hợp sử dụng các

biện pháp phòng trừ chuột như: Bẫy hàng rào cản, bẫy sập, bẫy bom, đánh bả bằng thuốc sinh học và hóa học.

❖ **Các biện pháp diệt chuột**

- ***Biện pháp canh tác***

+ Vệ sinh đồng ruộng sau thu hoạch, phát quang bờ bụi, nhất là các khu vực gò cao đất hoang hóa để hạn chế nơi ẩn náu và sinh sản của chuột.

+ Thời vụ: xác định thời vụ thích hợp và những vùng thường bị chuột hại nặng cần gieo trồng và thu hoạch đồng loạt nhằm cắt đứt nguồn thức ăn; đồng thời kết hợp với tổ chức đánh chuột đồng loạt.

- ***Biện pháp thủ công***

+ Sử dụng các loại bẫy kẹp vạn năng, bẫy sập, bẫy hom, bẫy dính,...Đặt bẫy nơi cửa hang, cạnh hoặc vuông góc với đường đi, nơi có nhiều chuột hoạt động, rắc thêm vật liệu tương tự nơi đặt bẫy chỉ để lộ mồi để tránh phát hiện nhạy bén của chuột, nếu dùng bẫy mồi có thể đặt mồi vài ba ngày cho chúng ăn quen rồi mới lắp bẫy; nên đặt bẫy mồi trước khi mặt trời lặn và thu bẫy vào buổi sáng sớm hôm sau.

+ Tìm kiếm các hang, ổ của chuột để đào, đổ nước, hun khói, săn đuổi bắt chuột.

+ Chú ý không làm hư hại bờ vùng, bờ thửa, đường giao thông nội đồng và các công trình thủy lợi.

+ Những ruộng gần làng, gần đường, gần khu nghĩa trang,...thường xuyên bị chuột gây hại nặng, quây rào nylon xung quanh kết hợp để rọ bắt chuột. Sử dụng các loại bẫy cạm, bẫy lồng, bẫy dính, bẫy ống,...và chọn các loại mồi thích hợp như khoai lang, sắn tươi, ngô, cua, cá,...đặt bẫy ở nơi có chuột thường qua lại, nơi chuột mới phá hại, đặt cả ngoài đồng, trong nhà, trong kho tàng để đánh bắt chuột. Bẫy sau khi bắt chuột cần phải được làm sạch mùi.

- ***Biện pháp sinh học***

+ Bảo vệ và sử dụng các thiên địch của chuột như: chó, mèo, rắn,...Đây là biện pháp cơ bản và thiết thực, mang tính chiến lược lâu dài.

+ Sử dụng chế phẩm sinh học (Biorat, bả diệt chuột sinh học của Viện BVTV) thuốc có tác dụng gây bệnh và lây bệnh trong đàn chuột nên hiệu quả cao và an toàn cho môi trường.

- ***Biện pháp hóa học***

+ Sử dụng các loại thuốc BVTV được phép sử dụng tại Việt Nam. Ưu tiên sử dụng các loại thuốc ít độc hại với người, vật nuôi và môi trường. Chỉ sử dụng thuốc hóa học khi chuột phá hại mạnh và tuân thủ nghiêm ngặt, an toàn.

+ Đọc kỹ hướng dẫn trước khi sử dụng và sử dụng theo nguyên tắc 4 đúng.

+ Có thể sử dụng một số loại thuốc diệt chuột nhóm gốc sinh học như: **Dacu-M 0.386GR** (*chiết xuất bằng nước từ cây lá ngón*),

+ Có thể sử dụng một số loại thuốc diệt chuột nhóm chống đông máu như: **Rat K2% DP, Racumin 0.75TP 20g...**

❖ ***Một số lưu ý:***

- Do chuột là loài động vật đa nghi, có khả năng di chuyển xa để tìm thức ăn nên khu vực hoạt động gây hại rất lớn, vì vậy cần phải tổ chức diệt chuột đồng loạt, liên tục cả khu vực ngoài đồng, quanh làng, trong nhà và kho tàng.

- Khi sử dụng bả, thuốc phải có các vật liệu dùng để lót bả, dụng cụ bảo hộ lao động,...

- Trước khi đánh bả độc cần thông báo rộng rãi cho người dân quanh vùng biết, cần phải nhốt vật nuôi cho tới khi vệ sinh sạch sẽ nơi đặt mồi, thu nhốt chuột chết, mồi thừa để chôn lấp đảm bảo vệ sinh.

- Nghiêm cấm sử dụng các loại thuốc chuột không rõ nguồn gốc.

- Nghiêm cấm sử dụng điện dưới mọi hình thức để trừ chuột.

Trên đây là một số biện pháp hướng dẫn công tác vệ sinh đồng ruộng diệt chuột, ốc bươu vàng và phòng ngừa dịch hại chuyên vụ, Trung tâm Dịch vụ Kỹ thuật Nông nghiệp thành phố Uông Bí đề nghị UBND các phường, xã căn cứ tình hình thực tế tại địa phương tuyên truyền, hướng dẫn người dân làm tốt công tác vệ sinh đồng ruộng diệt chuột, ốc bươu vàng và phòng ngừa dịch hại chuyên vụ an toàn, hiệu quả./.

Nơi nhận:

- UBND thành phố Uông Bí (b/c);
- Chi cục trồng trọt & BVTV (b/c);
- Phòng kinh tế (p/h);
- UBND các phường xã (p/h);
- Trung tâm truyền thông & văn hóa (p/h);
- Lưu TT.

**KT. GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC**

Phạm Văn Quang